

International handelsret

Peter Arnt Nielsen

International handelsret

3. udgave

Peter Arnt Nielsen

International handelsret

3. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2015

ISBN 978-87-619-3613-4

Omslag: Birger Gregers MDD, Frederiksberg

Sats og tryk: Specialtrykkeriet, Viborg

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Alle rettigheder forbeholdes.

Indhold

Forord 21

1. DEL

INTERNATIONAL HANDELSRET 23

Kapitel 1 International handelsret 25

1. International handelsret 25
2. Problemstillingerne 27
 - 2.1 De tre problemer 27
 - 2.2 Mulige løsninger 30
3. Retskilder 30
 - 3.1 Konventioner 31
 - 3.2 Gennemførelse af konventioner 32
 - 3.2.1 Omskrivningsmetoden 33
 - 3.2.2 Inkorporeringsmetoden 33
 - 3.2.3 Valg af gennemførelsesmetode 34
 - 3.3 Modellove 36
 - 3.4 Forordninger og direktiver 37
 - 3.5 Fortolkning af internationale regler 38
 - 3.6 Samspelet mellem international og national ret 40
4. Behovet for lovvalg 41
 - 4.1 National ret og lovvalg 41
 - 4.2 Enhedsbedømmelse 43
5. Fremmed ret 44
 - 5.1 Fremmed rets status 44
 - 5.2 Tilvejebringelse af oplysninger om fremmed ret 46
 - 5.3 Anvendelse af fremmed ret 48
 - 5.4 Oplysningerne om fremmed ret 51
6. Begrænsninger i fremmed ret 54
 - 6.1 Ordre public 55
 - 6.2 International præceptivitet 59
 - 6.3 Omgåelse 61
7. Taktiske overvejelser 66
8. Partsautonomi og kontraktudfærdigelse 69

Indhold

Kapitel 2 Institutionelle rammer 73

1. Det internationale samarbejde 73
2. EU's civile retlige samarbejde 73
 - 2.1 Rom-traktaten 75
 - 2.2 Maastricht-traktaten 76
 - 2.3 Amsterdam-traktaten 77
 - 2.4 Nice- og Lissabon-traktaterne 80
 - 2.5 Retsakter under Amsterdam-, Nice- og Lissabon-traktaterne 81
 - 2.6 »Europæiseringen« 86
 - 2.7 Danmarks stilling 87
 - 2.8 Udvidelsen i 2004 og Danmark 89
 - 2.9 Danske parallelaftaler 90
 - 2.10 Forbeholdets fremtid 91
3. Andre organisationer 92
 - 3.1 UNCITRAL 92
 - 3.2 Haagerkonferencen for International Privatrete 93
 - 3.3 UNIDROIT 95
 - 3.4 ICC 96

2. DEL

INTERNATIONAL PRIVATRET 99

Kapitel 3 Kontraktstatuttet 101

1. Kontraktstatuttet 101
2. Partsautonomi 102
 - 2.1 Ægte og uægte lovvalgsaftaler 103
 - 2.2 Haagerkonferencens Principper om Partsautonomi 104
3. Den individualiserende metode 106
4. Historisk udvikling 107
 - 4.1 Retspraksis 107
 - 4.2 Konventionerne 109
5. Lex mercatoria 110
 - 5.1 Lex mercatorias karakter 111
 - 5.2 Retskilder 112
 - 5.3 CISG 113
 - 5.4 Unidroit Principles 115
 - 5.5 PECL 116

Kapitel 4 Romkonventionen 118

1. Romkonventionen og Rom I-forordningen 118
 - 1.1 Oversigt 119
 - 1.2 Legislativ baggrund 120
 - 1.3 Fortolkning 121
 - 1.4 Universalitetsprincippet 123
 - 1.5 Renvoi og ordre public 124
 - 1.6 Forholdet til andre lovvalgsregler 125
 - 1.7 Romkonventionen i dansk ret 127
2. Romkonventionens anvendelsesområde 128
 - 2.1 Positivt anvendelsesområde 128
 - 2.2 Udelukkede retsområder 130
3. Partsautonomien 133
 - 3.1 Partsautonomi 134
 - 3.2 Opsplitning af lovvalget 136
 - 3.3 Lovvalgsaftalen 138
 - 3.4 Ændring af lovvalgsaftalen 141
 - 3.5 Lovvalget ved eksklusiv tilknytning til én bestemt stat 143
 - 3.6 Lovvalget for lovvalgsaftalen 144
4. Lovvalget i mangel af lovvalgsaftale 145
 - 4.1 Den individualiserende metode 145
 - 4.2 Den generelle formodningsregel 146
 - 4.3 Specielle formodningsregler 151
 - 4.4 Escape-klausulen 152
 - 4.4.1 National retspraksis 153
 - 4.4.2 Intercontainer-dommen 155
5. Lovvalget for forbrugeraftaler 157
 - 5.1 Forbrugerbegrebet 159
 - 5.2 Anvendelsesområdet for art. 5 160
 - 5.3 Omfattede kontrakter 161
 - 5.4 Lovvalgsreglerne 162
 - 5.5 Formkrav 164
 - 5.6 Internationalt præceptive forbrugerregler 164
6. Lovvalget for individuelle arbejdsaftaler 167
 - 6.1 Romkonventionen 168
 - 6.2 Udstationeringsdirektivet 172
7. Kontrakthabilitet 175

Indhold

8. Aftalens eksistens og gyldighed 176
9. Kontraktstatuttets rækkevidde 178
10. Bevisspørgsmål 181
11. Formkrav 182
12. Kreditorskifte og subrogation 184
13. Internationalt præceptive regler 186
 - 13.1 Internationalt præceptive regler i forumstaten 186
 - 13.2 Internationalt præceptive regler i et tredjeland 188
 - 13.3 Internationalt præceptive regler i lex causae 191
 - 13.4 Kritik 191
14. Rom I-forordningen 193
 - 14.1 Anvendelsesområde 193
 - 14.2 Lex mercatoria 194
 - 14.3 Partsautonomi og stiltiende lovvalgsaftaler 196
 - 14.4 Partsautonomi og værnetingsaftaler 197
 - 14.5 Lovvalget i mangel af aftale 198
 - 14.6 Transportaftaler 200
 - 14.7 Visse forbrugerftaler 201
 - 14.8 Internationalt præceptive regler 203
 - 14.9 Sædvanligt opholdssted 205
 - 14.10 Afsluttende bemærkninger 206
15. Særstatutter 207
 - 15.1 Forsikringsaftaler 207
 - 15.1.1 Skadeforsikring 208
 - 15.1.2 Lovpligtig forsikring 212
 - 15.1.3 Livsforsikring 212
 - 15.2 Transportaftaler 213
 - 15.2.1 Landevejstransport 213
 - 15.2.2 Søtransport 213
 - 15.2.3 Jernbanetransport 216
 - 15.2.4 Lufttransport 216

Kapitel 5 Internationale løsørekøb 217

1. Internationale løsørekøb 217
2. Haager-løsørekonventionen 217
 - 2.1 Anvendelsesområde 219
 - 2.2 Partsautonomi 221
 - 2.3 Lovvalgsaftalen 222

- 2.4 Lovvalget i mangel af lovvalgsaftale 224
- 2.5 Lovvalget for vareundersøgelse 227
- 2.6 Ordre public 228
- 2.7 Ny Haager-løsørekonvention 229
- 3. CISG 229
 - 3.1 Lovvalgsreglerne 231
 - 3.2 Andre regler 233

Kapitel 6 Fuldmagtsforhold 234

- 1. Lovvalget for fuldmagtsforhold 234
- 2. Retsudviklingen 234
- 3. Doktrinens forslag 235
- 4. Haager-fuldmagtskonventionen 238
 - 4.1 Fuldmagtsgiver og fuldmægtig 238
 - 4.2 Fuldmagtsgiver og tredjemand 239
 - 4.3 Fuldmægtig og tredjemand 240
 - 4.4 Ordre public og international præceptivitet 240
- 5. Handelsagentloven 241
 - 5.1 Handelsagentlovens § 1, stk. 2 241
 - 5.2 Handelsagentlovens § 1, stk. 3 242
 - 5.3 International præceptivitet 243

3. DEL

INTERNATIONAL PROCESRET 245

Kapitel 7 International procesret 247

- 1. International procesret 247
- 2. International domstolskompetence 248
- 3. Anerkendelse og fuldbyrdelse af domme 252
- 4. International handelsvoldgift 256
- 5. Det internationale samarbejde 257
 - 5.1 Den simple konvention 258
 - 5.2 Den dobbelte konvention 259
 - 5.3 Den blandede konvention 260
 - 5.4 Prorogationskonventionen 262
 - 5.5 Konventionsmodellens konsekvenser 263
- 6. Mediation 265

Kapitel 8 De europæiske kompetenceregler	268
1. De europæiske kompetenceregler	268
1.1 Oversigt	270
1.2 Legislativ baggrund	273
1.2.1 Domskonventionen	273
1.2.2 Luganokonventionen	275
1.2.3 Domsforordningen	276
1.2.4 Den nye Domsforordning	278
1.3 Fortolkning	280
1.3.1 Fortolkningsordning	280
1.3.2 Forarbejder	282
1.3.3 Fortolkningsprincipper	284
1.4 Tidsmæssigt og geografisk anvendelse	287
1.5 Forholdet til andre kompetenceregler	287
1.6 Instrumenterne i dansk ret	290
2. Domsforordningens anvendelsesområde	291
2.1 Begrebet »det civil- og handelsretlige område«	293
2.2 Udelukkede sagstyper	297
2.2.1 Person- og familieretlige forhold	297
2.2.2 Konkurs mv.	298
2.2.3 Social sikring	299
2.2.4 Voldgift	300
2.2.4.1 De forskellige løsninger	302
2.2.4.2 Kompromisløsningen	304
2.2.5 Underholdsbidrag	307
2.2.6 Arv	308
3. Bopælsværnetinget og det parallelle system	308
3.1 Sagsøgte med bopæl i EU	311
3.2 Sagsøgte med bopæl i et tredjeland	312
3.3 Domsforordningens bopælsbegreb for fysiske personer	312
3.4 Domsforordningens hjemstedsbegreb for juridiske personer	314
3.5 Hjemstedsbegrebet for trusts	317
4. Alternative værneting	318
4.1 Kontraktværnetinget	319
4.1.1 Kontraktværnetinget og aftalens eksistens	321
4.1.2 Begrebet »kontraktforhold«	324

- 4.1.3 Begrebet »den forpligtelse, der ligger til grund for sagen« 327
- 4.1.4 Bestemmelse af opfyldelsesstedet 331
- 4.1.5 Specialreglerne for løsøre og tjenesteydelser 336
 - 4.1.5.1 Værneting for kontrakter om løsøre 338
 - 4.1.5.2 Værneting for kontrakter om tjenesteydelser 340
- 4.2 Deliktværnetinget 342
- 4.3 Filialværnetinget 351
- 4.4 Trustværnetinget 354
- 4.5 Søretlige værnetingsregler 354
- 5. Adcitation og kumulation 355
 - 5.1 Passiv, subjektiv kumulation 356
 - 5.2 Adcitation 361
 - 5.3 Modfordringer 363
 - 5.4 Kumulation ved rettigheder over fast ejendom og kontraktforhold 364
- 6. Forsikringskontrakter 365
 - 6.1 Forsikringsssager 365
 - 6.2 Søgsmål mod forsikringsgiver 365
 - 6.3 Søgsmål mod forsikringstageren, en forsikret eller begunstiget 369
 - 6.4 Modkrav 369
 - 6.5 Værnetingsaftaler 369
- 7. Forbrugerkontrakter 371
 - 7.1 Forbrugerbegrebet 373
 - 7.2 Omfattede kontrakter 375
 - 7.3 Kompetencereglerne 379
 - 7.4 Værnetingsaftaler 380
- 8. Arbejdskontrakter 381
 - 8.1 Retsudviklingen 382
 - 8.2 Domsforordningen 384
- 9. Eksklusiv kompetence 388
 - 9.1 Rettigheder over fast ejendom samt leje og forpagtning 390
 - 9.2 Selskaber og juridiske personer 394
 - 9.3 Offentlige registre 395
 - 9.4 Industrielle rettigheder 396

Indhold

- 9.5 Tvangsfuldbyrdelse 397
- 10. Værnetingsaftaler 397
 - 10.1 Udtrykkelige værnetingsaftaler 398
 - 10.1.1 Anvendelsesområde 400
 - 10.1.2 Formkrav 403
 - 10.1.3 Retsvirkninger 408
 - 10.1.4 Materiel tilblivelse og gyldighed 411
 - 10.2 Stiltiende værnetingsaftaler 414
- 11. Foreløbige retsmidler 417
 - 11.1 Begrebet »foreløbige retsmidler« 418
 - 11.2 Kravet om tilknytning 419
 - 11.3 Justifikationssagen 422
- 12. Efterprøvelse af kompetencen og forkyndelser i udlandet 423
- 13. Litis pendens 425
 - 13.1 Oversigt 426
 - 13.2 Tidspunktet for sagens anlæg 430
 - 13.3 Identitet mellem parterne 433
 - 13.4 Samme tvist 435
 - 13.5 Litis pendens og værnetingsaftaler 437
 - 13.5.1 Gasser 438
 - 13.5.2 Eksklusive værnetingsaftaler og litis pendens 441
 - 13.6 Urimeligt lange sagsbehandlingstider 444
- 14. Indbyrdes sammenhængende krav 446
- 15. Litis pendens, indbyrdes sammenhængende krav og tredjelände 448
 - 15.1 Litis pendens og tredjelände 449
 - 15.2 Indbyrdes sammenhængende krav og tredjelände 450

Kapitel 9 De europæiske anerkendelses- og fuldbyrdelsesregler 452

- 1. Anerkendelse og fuldbyrdelse efter de europæiske regler 452
 - 1.1 Retsudviklingen 452
 - 1.2 Domsforordningen 455
- 2. Oversigt 456
- 3. Begrebet »retsafgørelser« 458
- 4. Anerkendelsesbegrebet 461
- 5. Fuldbyrdelse 464

- 5.1 Fremgangsmåden ved fuldbyrdelse 465
 - 5.1.1. Anmodningen om fuldbyrdelse 466
 - 5.1.2 Underretning af domfældte 467
 - 5.1.3 Begrænset, betinget og udsat fuldbyrdelse 468
 - 5.1.4 Afslag på anerkendelse og fuldbyrdelse 469
 - 5.1.5 Udsættelse ved ordinær appel mv. i domsstaten 471
 - 5.1.6 Appel 472
 - 5.1.7 Særligt om appel til Højesteret 473
 - 5.1.8 Fuldbyrdelse og nationale, foreløbige retsmidler 474
 - 5.1.9 Andre bestemmelser om fuldbyrdelse 475
- 6. Revisionsforbuddene 475
 - 6.1 Det processuelle revisionsforbud 476
 - 6.2 Det materielle revisionsforbud 477
- 7. Nægtelsesgrundene 478
 - 7.1 Ordre public 479
 - 7.2 Udeblivelsesdomme 484
 - 7.3 Modstridende domme i anerkendelsesstaten 491
 - 7.4 Andre modstridende domme 493
 - 7.5 Modstridende voldgiftskendelser 494
 - 7.6 Domsstatens kompetence 495
 - 7.7 Særlige nægtelsesgrunde 496
- 8. Fuldbyrdelse af dokumenter og retsforlig 496
 - 8.1 Officielt bekræftede dokumenter 497
 - 8.2 Retsforlig 498

Kapitel 10 De danske kompetenceregler 499

- 1. Retsplejeloven 499
- 2. Hjemtinget 501
- 3. Alternative værneting 503
 - 3.1 Erhvervs- og virksomhedsværnetingene 504
 - 3.2 Fast ejendom 504
 - 3.3 Kontraktværnetinget 505
 - 3.4 Deliktværnetinget 506
- 4. Eksorbitante værneting 507
 - 4.1 Opholdsværnetinget 509
 - 4.2 Godsværnetinget 509

Indhold

- 5. Værneting for modkrav, kumulation og adcitation 514
 - 5.1 Modkrav 514
 - 5.2 Objektiv kumulation 515
 - 5.3 Subjektiv kumulation 515
 - 5.4 Adcitation 516

Kapitel 11 De danske anerkendelses- og fuldbyrdelsesregler 517

- 1. Retsudviklingen 517
 - 1.1 Tiden frem til 1933 517
 - 1.2 Det nordiske samarbejde 518
 - 1.3 Kritik 520
- 2. Anerkendelse af fremmede domme 521
 - 2.1 Retsplejelovens § 223 a 521
 - 2.2 Fremmede dommes bevisvirkning 522
 - 2.3 Anerkendelse på ulovbestemt grundlag 524
- 3. Retsplejelovens § 479 527
- 4. Konstitutive domme 527
- 5. Særlige regler om anerkendelse og fuldbyrdelse 528
 - 5.1 Den nordiske domslov 528
 - 5.1.1 Anvendelsesområde 530
 - 5.1.2 Anerkendelse og fuldbyrdelse 533
 - 5.1.3 Fremgangsmåden ved fuldbyrdelse 534
 - 5.1.4 Litis pendens 534
 - 5.2 Speciallovgivningen 534

4. DEL

INTERNATIONAL HANDELSVOLDGIFT 537

Kapitel 12 International handelsvoldgift 539

- 1. International handelsvoldgift 539
- 2. Retsudviklingen i Danmark 542
 - 2.1 Ældre ret 543
 - 2.2 Voldgiftsreformen, 1972 544
 - 2.3 Advokatrådets reformarbejde, 2003 546
 - 2.4 Voldgiftsreformen, 2005 548
 - 2.5 Særlige regelsæt 550
- 3. Valget mellem voldgifts- eller domstolsbehandling 551
 - 3.1 Fordele ved voldgift 551

- 3.1.1 Særlig sagkundskab 551
- 3.1.2 Diskretion 552
- 3.1.3 Processuel partsautonomi 552
- 3.1.4 Manglende appel 552
- 3.1.5 Procesomkostninger 553
- 3.1.6 Voldgiftens natur 553
- 3.1.7 Voldgiftens retsanvendelse 553
- 3.1.8 Internationale tvister 554
- 3.2 Ulemper ved voldgift 555
 - 3.2.1 Manglende appel 555
 - 3.2.2 Retssikkerhedsmæssige aspekter 555
 - 3.2.3 Procesomkostninger i mindre sager 555
 - 3.2.4 Processuelle forhold 556
 - 3.2.5 Hensyn til retsudviklingen 558
- 4. Institutionel voldgift 558
 - 4.1 Det Danske Voldgiftsinstitut 558
 - 4.2 Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed 560
 - 4.3 The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce 561
 - 4.4 The London Court of International Arbitration 562
 - 4.5 The Arbitration Institute of the International Chamber of Commerce 562
- 5. Ad hoc voldgift 564

Kapitel 13 International ret 565

- 1. De internationale regler 565
- 2. Det globale samarbejde 565
 - 2.1 Genève-protokollen og Genève-overenskomsten 566
 - 2.2 New York-konventionen 567
 - 2.3 UNCITRAL Arbitration Rules og UNCITRAL Conciliation Rules 568
 - 2.4 Modelloven 569
 - 2.4.1 Modellovens formål og struktur 569
 - 2.4.2 Almindelige bestemmelser 570
 - 2.4.3 Voldgiftsaftalen 571
 - 2.4.4 Voldgiftsretten 572
 - 2.4.5 Voldgiftsrettens kompetence og foreløbige retsmidler 574

Indhold

- 2.4.6 Voldgiftsrettens sagsbehandling 575
- 2.4.7 Voldgiftskendelsen 577
- 2.4.8 Voldgiftskendelsens ugyldighed 579
- 2.4.9 Anerkendelse og fuldbyrdelse 580
- 2.5 UNCITRAL Notes on Organizing Arbitral Proceedings 581
- 2.6 UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation 581
- 3. Det regionale samarbejde 581
 - 3.1 Det europæiske samarbejde 581
 - 3.2 Genève-konventionen 582
 - 3.3 Europaråds-overenskomsten 585
 - 3.4 Europarådets modellov 585
- 4. Internationale regelsæt 586
 - 4.1 IBA Rules of Ethics 586
 - 4.2 IBA Rules of Evidence 586
 - 4.3 IBA Guidelines on Conflict of Interest 587
 - 4.4 ILA International Principles 587
- 5. Særlige voldgiftsordninger 587

Kapitel 14 Fremmed ret 589

- 1. Fremmed ret 589
- 2. Svensk ret 590
 - 2.1 Voldgiftsreformens baggrund 590
 - 2.2 Den svenske voldgiftslov 592
- 3. Norsk ret 594
 - 3.1 Voldgiftsreformens baggrund 594
 - 3.2 Den norske voldgiftslov 596
- 4. Tysk ret 598
 - 4.1 Voldgiftsreformens baggrund 599
 - 4.2 Den tyske voldgiftslov 599
- 5. Engelsk ret 601
 - 5.1 Voldgiftsreformens baggrund 601
 - 5.2 Den engelske voldgiftslov 602

Kapitel 15 Dansk ret 606

- 1. Dansk ret 606
- 2. Voldgiftslovens anvendelsesområde 607

- 2.1 Voldgiftslovens anvendelsesområde 607
- 2.2 Voldgiftslovens fravigelighed 610
- 2.3 Tab af indsigelser 611
- 2.4 Domstolenes kompetence 611
- 2.5 Processuelle bestemmelser 612
- 3. Voldgiftsaftalen 614
 - 3.1 Arbitrabilitet 615
 - 3.2 Voldgiftsaftalen 617
 - 3.2.1 Kravet om konkretisering 620
 - 3.2.2 Forbrugeraftaler 624
 - 3.3 Retsvirkninger 626
 - 3.4 Foreløbige retsmidler 630
- 4. Voldgiftsrettens sammensætning 631
 - 4.1 Voldgiftsrettens etablering 631
 - 4.2 Oplysningspligt om habilitet 636
 - 4.3 Habilitetsstandarden 637
 - 4.3.1 IBA Guidelines on Conflict of Interests 639
 - 4.3.2 Retspraksis 644
 - 4.3.3 Kendskab til indsigelsen 645
 - 4.4 Behandling af indsigelser mod en voldgiftsdommer 646
 - 4.5 Ophør af hvervet som voldgiftsdommer 648
 - 4.6 Bestikkelse af voldgiftsdommere 651
- 5. Voldgiftsrettens kompetence 652
 - 5.1 Voldgiftsrettens kompetence 652
 - 5.2 Foreløbige skridt 656
 - 5.3 Voldgiftsrettens foreløbige retsmidler 657
- 6. Voldgiftsrettens sagsbehandling 659
 - 6.1 Princippet om ligebehandling 659
 - 6.2 Sagsbehandling 660
 - 6.3 Voldgiftsrettens sæde 661
 - 6.4 Voldgiftssagens indledning 663
 - 6.5 Voldgiftens sprog 663
 - 6.6 Klageskrift og svarskrift 664
 - 6.7 Mundtlig og skriftlig behandling 665
 - 6.8 Parternes forsømmelse af voldgiftssagen 666
 - 6.9 Sagkyndige 667
 - 6.10 Domstolenes bistand til bevisoptagelse 669

Indhold

- 6.11 Domstolenes bistand med præjudicielle spørgsmål 671
- 7. Voldgiftskendelsen og afslutning af voldgiftssagen 673
 - 7.1 Voldgiftsrettens retsanvendelse 674
 - 7.2 Voldgiftsrettens afgørelse 677
 - 7.3 Forlig for voldgiftsretten 678
 - 7.4 Formkrav til voldgiftskendelsen 679
 - 7.5 Voldgiftssagens afslutning 680
 - 7.6 Rettelse af voldgiftskendelsen og tillægskendelse 681
- 8. Sagsomkostninger og sikkerhedsstillelse 683
 - 8.1 Voldgiftsrettens vederlag og udlæg 684
 - 8.2 Fordeling af sagsomkostninger 687
 - 8.3 Sikkerhedsstillelse 688
- 9. Tilsidesættelse af voldgiftskendelsen 690
 - 9.1 Processuelle regler 691
 - 9.2 Ugyldighedsgrunde 694
 - 9.3 Ugyldig og voldgiftsaftalen 694
- 10. Anerkendelse og fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen 694
 - 10.1 Anerkendelse og fuldbyrdelse af voldgiftskendelser 695
 - 10.2 Processuelle forhold og nægtelsesgrunde 698
 - 10.3 Dispositive nægtelsesgrunde 699
 - 10.3.1 Manglende retlig handleevne 699
 - 10.3.2 Manglende mulighed for at varetage ens interesser 700
 - 10.3.3 Kompetenceoverskridelse 701
 - 10.3.4 Sagsbehandlingsfejl 702
 - 10.3.5 Uforbindende, tilsidesat eller suspenderet kendelse 706
 - 10.4 Indispositive nægtelsesgrunde 706
 - 10.4.1 Manglende arbitrabilitet 707
 - 10.4.2 Ordre public 707
- 11. Afsluttende bestemmelser 709

Litteratur 713

Domme 717

Stikord 725